

Päivitetty versio (alaviite 3), 4.4.2013.

ILMOITUS HAETTAVISTA AVUSTUKSISTA

Avustukset aluksiin tehtäviin ympäristönsuojelun tasoa parantaviin jälki-investointeihin

Liikenne- ja viestintäministeriö julistaa haettavaksi avustukset aluksiin tehtäviin ympäristönsuojelun tasoa parantaviin jälki-investointeihin.

Valtion vuoden 2013 talousarviossa on myönnetty valtuus alusinvestointien ympäristötukipäätöksien tekemiseen enintään 30 milj. eurolla (momentti 31.30.46). Valtuus on tarkoitettu nykyisin käytössä oleviin aluksiin tehtävien ympäristönsuojelun tasoa parantavien jälkiasennettavien laitteiden (kuten rikkipesurit ja vastaavat pakokaasupäästöjen puhdistusteknologiat) investointikustannusten tukemiseen. Investoinnit on toteutettava vuosien 2013 ja 2014 aikana. Valtion talousarviossa ei tällä hetkellä ole varattu määrärahaa uudisalusinvestointien eikä ennakoivan yhteisön normeihin mukautumisen tukemiseen.¹ Päätökset valtuuden perusteella on tehtävä vuoden 2013 aikana.

Tukea myönnetään tässä hakumenettelyssä ainoastaan rikkipäästöjen vähentämiseen tarkoitettuihin laitteisiin.

Tukea haetaan kirjallisesti liikenne- ja viestintäministeriöltä. Hakuajan aikana tulleet hakemukset käsitellään ja ratkaistaan yhdessä. Hakemukset ovat investointikohtaisia ja niitä otetaan vastaan vain yksi hakemus alusta kohden. Hakemukset liitteineen tulee toimittaa 31.5.2013 kello 16.15. mennessä osoitteeseen Liikenne- ja viestintäministeriö, kirjaamo, PL 31 00023 VALTIONEUVOSTO tai sähköpostitse kirjaamo@lvm.fi. Käyntiosoite on Eteläesplanadi 16, Helsinki. Hakemukseen pyydetään merkitsemään viite LVM/441/08/2013.

Hakemusten käsittelyn nopeuttamiseksi liikenne- ja viestintäministeriö pyytää huomioimaan näissä hakuohjeissa mainitut asiat.

Hakemuksen liitteineen voi toimittaa suomen- tai ruotsinkielisenä.

Asiaa hoitaa liikenne- ja viestintäministeriössä yksikön päällikkö, erityisasiantuntija Tero Jokilehto (puh. 0295 34 2568) ja suunnittelija Tanja Müller (puh. 0295 34 2279).

¹ Vuoden 2013 määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon 28 milj. euron avustus vuonna 2013 valmistuvalle alukselle. Alus on valmistunut tammikuussa 2013 ja tuki on maksettu tuen hakijalle.

HAKUOHJE

1 Tuki yrityksille jälkiasennusta koskeviin hankkeisiin

1.1 Tukeen sovellettavat säädökset

Asetus alusten ympäristönsuojelua parantavien investointitukien yleisistä ehdoista (asetus 946/2010 siihen tehtyine muutoksineen², jäljempänä *ympäristöinvestointitukiasetus* tai *asetus*) toimii näissä hakuohjeissa mainittuna tukiohjelmana.

Tukiohjelmaan sovelletaan Euroopan komission hyväksymiä yhteisön suuntaviivoja valtiontuesta ympäristönsuojelulle (EUVL 1.4.2008 C 82/01, jäljempänä *ympäristötukisuuntaviivat* tai *suuntaviivat*). Alkuperäinen tukiohjelma, samoin kuin siihen myöhemmin tehdyt muutokset, on ilmoitettu komissiolle, joka on 7.12.2011 ja 23.1.2013 antamallaan päätöksillä ne hyväksynyt. Komission hyväksyntä on tukiohjelman käyttöönoton edellytyksenä. Tuen myöntämisen arvioinnissa on otettava huomioon unionin lainsäädäntö sekä mahdolliset kansalliset periaatelinjaukset.

1.2 Tuen myöntämisen edellytykset

Investointituki, jonka avulla yritykset voivat ylittää ympäristönsuojelua koskevat yhteisön normit tai niiden puuttuessa parantaa ympäristönsuojelun tasoa, on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettulla tavalla sisämarkkinoille soveltuva, jos ympäristötukisuuntaviivojen 74–84 kohdassa ja luvussa 3.2 (Tuen kannustava vaikutus ja välttämättömyys) mainitut edellytykset täyttyvät.

Tukea voidaan myöntää hankkeeseen, jossa nykyisiä kuljetusvälineitä parannetaan sellaiset ympäristönormit täyttäväksi, jotka eivät olleet vielä voimassa kyseisten kuljetusvälineiden käyttöönottopäivänä ja edellyttäen, että investointi toteutetaan ja saadaan päätökseen ennen normin voimaantulopäivää (asetus 5 §).

Kun valtiontukea myönnetään ympäristötarkoituksiin, tuella on aina oltava kannustava vaikutus. Tämä tarkoittaa sitä, että tuensaajan on tuen johdosta muutettava toimintaansa siten, että ympäristönsuojelun taso paranee. Tuen ei voida katsoa olevan välttämätöntä pelkästään sillä perusteella, että se parantaa ympäristönsuojelun tasoa. Uusista investoinneista tai tuotantomenetelmistä saatava hyöty ei yleensä rajoitu niiden ympäristövaikutuksiin (suuntaviivat 3.2 luku).

Tuella ei lähtökohtaisesti ole kannustavaa vaikutusta tuensaajaan niissä tapauksissa, joissa hanke on aloitettu jo ennen kuin tuensaaja on jättänyt tukihakemuksen kansallisille viranomaisille.

1.3 Tuki-intensiteetti

Ympäristöinvestointitukiasetuksen nojalla myönnetty tuki ympäristönsuojelutavoitteeseen liittyviin jälkiasennuksiin voi olla enintään 50 prosenttia tukikelpoisista investointikustannuksista. Investointi on toteutettava ja saatettava päätökseen ennen normin (tässä tapauksessa rikkidirektiivin muutosdirektiivin mukaisten rikkipäästörajojen) voimaantuloa.

² Asetuksen muutosasetus 204/2013 (voimaan 1.4.2013).

2 Tukikelpoiset kustannukset

2.1 Tukikelpoisten kustannusten määrittely

Tukikelpoisia kustannuksia ovat ylimääräiset investointikustannukset, joita yhteisön normeissa vaadittua ympäristönsuojelun tasoa korkeamman ympäristönsuojelun tason saavuttaminen edellyttää. Jälkiasennusta koskevassa hankkeessa näitä ovat asennettavasta laitteistosta, sen suunnittelusta ja asennuksesta aiheutuvat kustannukset. Tukikelpoisia kustannuksia määritettäessä otetaan ympäristötukisuuntaviivojen mukaisesti huomioon ylimääräiseen investointiin liittyvät tuotot ja kustannukset investoinnin pitoajan viiden ensimmäisen vuoden ajalta (asetus 6 §).

Tukikelpoisiksi kustannuksiksi katsotaan vain ne kustannukset, jotka voidaan todentaa yrityksen kirjanpidon, sopimuksen tai muun vastaavan todisteen avulla. Arvioitaessa viiden vuoden tuottoja ja kustannuksia yrityksen tulee perustaa arvionsa edellisten kolmen vuoden kirjanpidon keskiarvoihin niiden investointien osalta, joista yrityksellä on aikaisempia kustannuksia. Jos jälkiasennusinvestoinnin myötä syntyy kustannuksia, joita yrityksellä ei ole aikaisemmin ollut, tulee nämä kustannukset todentaa ja tarvittaessa sitoa vastaavalla tavalla joko aikaisempien vuosien keskiarvolukemiin tai muuhun todennettavaan perusteeseen (ei esimerkiksi ainoastaan kyseisen päivän hintatietoon). Investoinnista aiheutuvien tuottojen ja kustannusten tulee olla aitoja, investoijalle aiheutuvia kustannuksia.

Kaikkia tuotto- ja kustannustekijöitä ei voida yksilöidä näissä hakuohjeissa, koska kyseessä oleva laskentatapa on ensimmäistä kertaa käytössä ja jokaisen hakijan investointi on erilainen.

Investoinnista aiheutuvien tuottojen ja kustannusten arviointi on hakijan vastuulla. Hakija voi tätä arviointia tehdessään hyödyntää laitevalmistajan, suunnittelijan ja telakan antamia tietoja. Hakijan tulee esittää arviot arviointiperusteineen tukihakemuksessa. Esimerkiksi polttoainekustannusten nousu voidaan arvioida seuraavasti: edellisten kolmen vuoden polttoaineen kulutuksen keskiarvo x arvio jälkiasennettavan laitteen aiheuttaman polttoaineen kulutuksen lisääntymisestä (%) x 5 vuotta. Polttoainekustannusten lasku voidaan puolestaan arvioida seuraavasti: edellisten kolmen vuoden polttoaineen kulutuksen keskiarvo x (MGO:n keskimääräinen hinta viimeisen 3 vuoden aikana – HFO:n keskimääräinen hinta viimeisen 3 vuoden aikana³) x 5 vuotta.

Liitteenä olevassa esimerkkitaulukossa 1 on esitetty lisää laskentaperusteita. Tuotoista ja kustannuksista tulee pyytää puolueettoman asiantuntijan arvio (näiden hakuohjeiden 3.3 luku).

2.2 Tukikelpoisten kustannusten laskentamenetelmä

Tukikelpoiset kustannukset lasketaan kahdessa vaiheessa. Ensin määritetään ympäristönsuojeluun suoraan liittyvästä investoinnista aiheutuvat kustannukset, sitten vähennetään toiminnan tuotot viideltä vuodelta ja lisätään toimintakustannukset viideltä vuodelta (suuntaviivat 80 kohta).

1 vaihe: Ympäristönsuojeluun suoraan liittyvän investointiosan määrittäminen jälkiasennusten osalta:

³ Kolmen vuoden keskiarvona tulee käyttää seuraavia lukuja: MGO 852,5 USD/mt ja HFO 565,45 USD/mt. Laskelmassa saa käyttää myös muuta arvoa, jos hakija pystyy osoittamaan, mihin tämä arvo perustuu (esim. sopimus). Jos hakija on käyttänyt em. ajanjaksolla jotakin muuta polttoainetta, hakijaa pyydetään osoittamaan, mihin ko. polttoaineen keskihinnasta käytetty arvo perustuu.

Hankkeissa, joissa ympäristönsuojelun tason parantamiseksi tehtävistä investoinneista aiheutuvat kustannukset voidaan helposti erottaa muista investointikustannuksista, kuten jälkiasennusta koskevissa hankkeissa, tukikelpoisia kustannuksia ovat nämä tarkoin määritetyt ympäristönsuojeluun liittyvät kustannukset. Jälkiasennusta koskevassa hankkeessa tukikelpoisia kustannuksia ovat asennettavasta laitteistosta, sen suunnittelusta ja asennuksesta aiheutuvat kustannukset (asetus 6 §).

Kustannukset, joihin tukea haetaan, on tukihakemuksessa selkeästi erotettava muista mahdollisista ko. investointiin liittymättömistä kustannuksista (esim. jos telakalla tehdään samaan aikaan muita korjaustöitä).

2 vaihe: Toiminnan tuottojen ja kustannusten määrittäminen:

Tukikelpoisia kustannuksia laskettaessa on otettava huomioon ympäristönsuojelun tason parantamiseksi tehtävään investointiin liittyvät tuotot ja kustannukset investoinnin pitoajan viideltä ensimmäiseltä vuodelta (asetus 6 § 2 mom. ja suuntaviivat 82 kohta). Tämä tarkoittaa sitä, että investoinnista saatavat tuotot on vähennettävä investointikustannuksista ja investoinnista aiheutuvat toimintakustannukset voidaan puolestaan lisätä niihin.

3 Tukihakemus

3.1 Hakemuksen toimittaminen

Hakemukset tulee toimittaa tarpeellisine liitteineen ja selvityksineen ilmoitettuun hakuajan päättymispäivään mennessä. Myöhästyneitä hakemuksia ei oteta käsittelyyn.

Hakemukset ovat investointikohtaisia, ja niitä otetaan vastaan vain yksi hakemus alusta kohden.

3.2 Hakemuksen sisältö

Hakemuksessa tulee kuvata aluksessa käytettävät laitteet, joiden avulla voidaan ylittää nykyinen ympäristönsuojelun taso. Hakemuksesta tulee käydä ilmi, mihin tukea haetaan ja millä perusteella.

Tukikelpoisia laitteita ovat erilaiset nykyisin käytössä oleviin aluksiin jälkikäteen asennettavat laitteet, joilla parannetaan ympäristönsuojelun tasoa ja vähennetään aluksen pakokaasupäästöjä siten, että alus saavuttaa vuonna 2015 voimaan tulevat rikkipäästörajat. Tällaisiksi laitteiksi katsotaan valtion vuoden 2013 talousarvion mukaisesti erilaiset rikkipesurit sekä muut vastaavat pakokaasupäästöjen puhdistusteknologiat, joiden avulla rikkipäästöjen vähentämistavoite voidaan saavuttaa.⁴

Tukea myönnetään tässä hakumenettelyssä ainoastaan rikkipäästöjen vähentämiseen tarkoitettuihin laitteisiin.

Hakemuksessa tulee kuvata laitteistojen käytön vaikutukset jaoteltuina taloudellisiin vaikutuksiin ja ympäristönsuojelullisiin vaikutuksiin. Taloudellisia vaikutuksia ovat esimerkiksi säästö polttoainekustannuksissa, kun alus voi investoinnin johdosta siirtyä käyttämään halvempaa polttoainetta, rikkipesurin asentamisen aiheuttamat lisäkustannukset käyttöönottoaiheessa sekä uusien moottoritekniikoiden käyttöönoton ja kunnossapidon aiheuttamat lisäkustannukset.

⁴ Tuen myöntämisen edellytykset täyttyvät esimerkiksi niissä tapauksissa, joissa alusta muutetaan siten, että se jatkossa käyttää polttoaineenaan LNG:tä (ns. LNG-konversiot).

Ympäristönsuojelullisia vaikutuksia ovat puolestaan esimerkiksi pienentyneet rikkipäästöt (SOx) ja muut vähentyneet päästöt sekä mahdolliset veteen ja ilmaan kohdistuvat ympäristökuormitusta vähentävät vaikutukset.

Jokainen varustamon yksilöimä, ympäristönsuojelun tasoa parantava laitteisto tulee kuvata soveltuvassa laajuudessaan (1-2 sivua) sisältäen laitteiston nimen, kuvauksen toiminnasta sekä tiedot käytön aiheuttamista taloudellisista, ympäristönsuojelullisista ja kustannusvaikutuksista.

Kustannusvaikutukset määritellään ympäristötukisuuntaviivojen ohjeiden mukaisesti. Tiedot kootaan yhteenvedoksi taulukkomuotoon (Liite 1).

3.3 Hakemukseen liitettävät selvitykset

Hakemukseen liitettävät selvitykset on lueteltu asetuksen 10 §:ssä. Hakijan tulee hakemuksessaan esittää vähintään seuraavat liitteet ja selvitykset:

1. VTT:n tai muun vastaavan puolueettoman tutkimuslaitoksen lausunto siitä, että hanke koskee sellaista alusinvestointia, joka täyttää asetuksen 5 ja 7 §:n mukaiset tuen myöntämisen edellytykset ja että hankkeesta aiheutuvat ylimääräiset investointikustannukset ovat asetuksen 6 §:n mukaiset (asetus 10 §:n 1 mom.).

2. Hakijan oma arvio ylimääräiseen ympäristöinvestointiin liittyvistä tuotoista ja kustannuksista viiden vuoden ajalta lukien siitä hetkestä, kun jälkiasennettavat laitteet on asennettu alukseen (asetus 10 §:n 2 mom.).

3. Puolueettoman asiantuntijan (esim. VTT) arvio ylimääräiseen ympäristöinvestointiin liittyvistä tuotoista ja kustannuksista viiden vuoden ajalta lukien siitä hetkestä, kun jälkiasennettavat laitteet on asennettu alukseen (asetus 10 §:n 2 mom.).

4. Lausunnon antajan selvitys sekä vakuutus lausunnon antajan puolueettomuudesta ja riippumattomuudesta suhteessa tuen hakijaan (asetus 10 §:n 3 mom.).

5. Yhteenvedotaulukko (Liite 1).

6. Hakijan vuoden 2012 tilinpäätös tilintarkastuskertomuksineen.

Hakijan tulee lisäksi esittää hakemuksessaan vähintään seuraavat tiedot:

Investoinnin osalta:

- investointikohde (aluksen tiedot sekä päivämäärät, jolloin alus on merkitty alusrekisteriin ja kauppa-alusrekisteriin)
- kuvaus jokaisesta ympäristönsuojelua parantavasta laitteesta (nimi, kuvaus, taloudelliset ja ympäristönsuojelulliset vaikutukset, kustannusvaikutukset)

Hakijan osalta:

- hakijan yhteystiedot ja yhteyshenkilö

Muiden tukien osalta:

- hakijan tulee lisäksi esittää selvitys tarkoitukseen hakemistaan tai saamistaan muista julkisista tuista

3.4 Hakemusten käsittely

Hakemukset käsitellään asetuksen 11 §:n mukaisesti siten, että saman hakuajan aikana tulleet hakemukset käsitellään ja ratkaistaan yhdessä.

Jos hakemuksia on useita ja valtion talousarviossa myönnettyt valtuudet eivät riitä kaikkien hakemusten hyväksymiseen täydellä tuki-intensiteetillä, tullaan hakemuksia arvioitaessa kiinnittämään huomiota niihin hankkeisiin, joiden avulla saavutetaan vaikutuksiltaan merkityksellisin ympäristönsuojelun tason parantaminen. Mikäli kaikki hyväksytyt hakemukset täyttävät annetut kriteerit ja investoinneilla saavutetaan sama ympäristönsuojelun tason parannus (jälkiasennuksen myötä alus alittaa rikkidirektiivin rikkipäästörajat), tullaan myönnettyt valtuudet jakamaan hakemuksissa haettujen tukimäärien suhteessa pienemmällä tuki-intensiteetillä.

Koska ei voida ennustaa, minkä verran hakemuksia tulee ja millaiseksi tuki-intensiteetti muodostuisi kyseisellä laskentaperiaatteella, ministeriöllä on mahdollisuus harkintansa mukaan kohtuullistaa tuen jakamista siten, että tuen määrä on sellainen, että se kannustaa investoinnin toteuttamiseen.

4 Tausta- ja viiteasiakirjat

Hakijaa kehoitetaan tutustumaan huolellisesti ympäristöinvestointitukiasetukseen. Lisäksi hakijaa kehoitetaan tutustumaan ympäristötukisuuntaviivoihin ja tarvittaessa sen englanninkieliseen versioon. Molemmat kieliversiot löytyvät Euroopan unionin virallisen lehden kotisivuilta (<http://eur-lex.europa.eu/>).